

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE „MOJE FINANSE” A PODSTAWA PROGRAMOWA KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO DLA CZTEROLETNIEGO LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCEGO I PIĘCIOLETNIEGO TECHNIKUM DO PRZEDMIOTU BIZNES I ZARZĄDZANIE

Nazwa zadania edukacyjnego – tytuł modułu	Krótka charakterystyka zadania edukacyjnego	Podstawa programowa kształcenia ogólnego dla czteroletniego liceum ogólnokształcącego i pięcioletniego technikum. Przedmiot – Biznes i zarządzanie CELE KSZTAŁCENIA – WYMAGANIA OGÓLNE; ZAKRES PODSTAWOWY	Podstawa programowa kształcenia ogólnego dla czteroletniego liceum ogólnokształcącego i pięcioletniego technikum. Przedmiot – Biznes i zarządzanie TREŚCI NAUCZANIA – WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE ZAKRES PODSTAWOWY
<p>INWESTYCJA W SIEBIE</p>	<p>Dział zawierający scenariusze i prezentacje dotyczące marketingu, etycznych zachowań i nieuczciwych praktyk rynkowych, planowania własnej przyszłości oraz e-learningowy moduł z ćwiczeniami interaktywnymi „Zarządzanie projektami” (w polskiej i ukraińskiej wersji językowej).</p>	<p>I. Wiedza 1.Charakteryzowanie elementów kompetencji przedsiębiorczych, wyjaśnianie zależności zachodzących między nimi oraz rozumienie ich roli we współczesnym świecie. 2.Rozumienie znaczenia i wyzwań pracy zespołowej oraz poznanie technik ją wspomagających. 3.Charakteryzowanie etapów zarządzania projektami. 4.Identyfikowanie podstawowych rodzajów ryzyk związanych z realizacją projektów. 6.Zaznajomienie się z prawami i instytucjami chroniącymi konsumenta. 7.Rozumienie różnych postaw ludzi wobec pieniędzy oraz konsekwencji wynikających z tych postaw.</p> <p>II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 1.Analiza własnych kompetencji przedsiębiorczych i przygotowanie planu działania zmierzającego do ich rozwoju.</p>	<p>I. Osoba przedsiębiorcza we współczesnym świecie: przedsiębiorczość w gospodarce rynkowej, kompetencje przedsiębiorcze i metody ich doskonalenia, umiejętności interpersonalne, praca zespołowa, kreatywne myślenie, rola innowacji w przedsiębiorczości</p> <p>Uczeń: 1. na wybranych przykładach identyfikuje cechy człowieka przedsiębiorczego, rozpoznaje je u siebie i określa związek zachowania się osoby przedsiębiorczej z szansami, jakie stwarza gospodarka rynkowa; 2. dostrzega znaczenie przedsiębiorczości, w tym innowacyjności i kreatywności, w życiu osobistym, społecznym i gospodarczym; 3. identyfikuje składowe kompetencje osoby przedsiębiorczej (w zakresie wiedzy, umiejętności, postaw) i zależności zachodzące między nimi, a także dokonuje analizy własnych kompetencji i przygotowuje plan rozwoju kompetencji przedsiębiorczych; 4. wyjaśnia rolę umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej jako składową kompetencji przedsiębiorczych oraz stosuje</p>

	<p>2. Współpraca w zespole i skuteczne organizowanie pracy zespołu w celu realizacji określonego zadania.</p> <p>3. Prowadzenie dyskusji i argumentowanie w trakcie pracy zespołowej.</p> <p>4. Formułowanie i uzasadnianie celów, planowanie, prezentowanie zakresu i realizacja prostych zadań projektowych.</p> <p>9. Dobieranie oferty usług finansowych do własnych potrzeb.</p> <p>10. Dobieranie odpowiednich form oszczędzania i inwestowania z uwzględnieniem towarzyszącego im ryzyka i adekwatnie do sytuacji gospodarstwa domowego.</p> <p>13. Kształtowanie umiejętności autoprezentacji i formułowania konstruktywnych opinii zwrotnych.</p> <p>14. Samodzielne analizowanie zjawisk zachodzących w najbliższym otoczeniu i formułowanie na ich podstawie pomysłów na własny biznes.</p> <p>III. Kształtowanie postaw</p> <p>1. Dostrzeganie znaczenia i konieczności ciągłego doskonalenia kompetencji przedsiębiorczych w życiu osobistym i społeczno-gospodarczym.</p> <p>2. Dostrzeganie znaczenia kreatywnego myślenia w tworzeniu pomysłów na biznes oraz rozwiązywaniu problemów w życiu osobistym i zawodowym.</p> <p>4. Przyjmowanie postaw patriotyzmu gospodarczego, rozumianego jako odpowiedzialność konsumentów i ludzi biznesu za dobrobyt gospodarczy i społeczny kraju.</p> <p>5. Dostrzeganie konsekwencji działań nieetycznych związanych z finansami.</p>	<p>różne formy komunikacji werbalnej i niewerbalnej we współdziałaniu z innymi;</p> <p>6. stosuje techniki zarządzania czasem w pracy indywidualnej i zespołowej;</p> <p>7. charakteryzuje etapy podejmowania decyzji i stosuje metody wspomagające ten proces;</p> <p>8. wyjaśnia znaczenie pracy zespołowej, charakteryzuje główne bariery w budowaniu zespołu i organizuje jego pracę w celu realizacji określonego zadania;</p> <p>9. wyjaśnia, na czym polega kreatywne myślenie i jego znaczenie w procesie identyfikacji szans rynkowych na nowe przedsięwzięcie biznesowe lub społeczne;</p> <p>10. charakteryzuje najważniejsze bariery oraz stosuje techniki pobudzające kreatywne myślenie w pracy indywidualnej i zespołowej;</p> <p>II. Zarządzanie projektami: specyfika projektu, zakres, etapy i cele projektu, planowanie zadań projektowych, budżet i harmonogram działań, rola w projekcie i podział zadań, podsumowywanie zadań projektowych</p> <p>Uczeń:</p> <p>1. rozumie istotę projektu, identyfikuje i omawia poszczególne etapy projektu oraz charakteryzuje je na wybranym przykładzie;</p> <p>2. definiuje cele projektu, wykorzystując technikę SMART;</p> <p>3. wyróżnia zadania w projekcie i określa role w projekcie poszczególnych członków zespołu (na wybranym przykładzie);</p> <p>4. przygotowuje harmonogram i prosty budżet projektowy na podstawie zebranych danych;</p> <p>5. w czasie realizacji przykładowych zadań projektowych wprowadza zmiany do wcześniej zaplanowanych prac;</p> <p>6. sporządza zwięzłe sprawozdania z</p>
--	--	--

		<p>6. Świadomość konsekwencji związanych z nieodpowiedzialnym zadłużaniem się i mechanizmów wychodzenia ze spirali zadłużenia.</p>	<p>przeprowadzonych zadań projektowych, analizując powstałe problemy i zidentyfikowane ryzyka.</p> <p>V. Osoba przedsiębiorcza na rynku pracy: kariera zawodowa, poszukiwanie pracy, rozmowa kwalifikacyjna, autoprezentacja, formułowanie opinii zwrotnej, etyka w pracy</p> <p>Uczeń:</p> <p>2. formułuje własne cele zawodowe zgodnie z zasadą SMART, z zachowaniem równowagi z planami w życiu prywatnym, i opisuje możliwości ich realizacji;</p> <p>9. wymienia podstawowe prawa i obowiązki pracownika (w tym młodocianego) i pracodawcy;</p> <p>10. na wybranych przykładach wymienia różnice między zatrudnieniem a samozatrudnieniem oraz analizuje ich zalety i wady;</p> <p>11. identyfikuje konsekwencje nieetycznych zachowań w relacjach pracownik – pracodawca.</p> <p>VI. Przedsiębiorstwo: zarządzanie przedsiębiorstwem, własny biznes i jego otoczenie, finanse przedsiębiorstwa, etyka w biznesie, społeczna odpowiedzialność przedsiębiorstw</p> <p>Uczeń:</p> <p>9. rozróżnia zachowania etyczne i nieetyczne w biznesie, w tym przejawy korupcji w życiu gospodarczym, oraz rozumie istotę i cele społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw;</p>
<p>ŚWIAT UBEZPIECZEŃ</p>	<p>Moduł zawierający scenariusze dotyczące oceny ryzyka, prezentacje na temat ubezpieczeń majątkowych</p>	<p>I. Wiedza</p> <p>6. Zaznajomienie się z prawami i instytucjami chroniącymi konsumenta.</p>	<p>IV. Finanse osobiste: pieniądź, obieg pieniądza, postawy wobec pieniądza, dojrzałość finansowa, instytucje rynku finansowego,</p>

	<p>oraz na życie a także grę i ćwiczenia interaktywne dla uczniów o w/w tematyce.</p>	<p>7. Rozumienie różnych postaw ludzi wobec pieniędzy oraz konsekwencji wynikających z tych postaw.</p> <p>II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce</p> <p>6. Uwzględnianie prostych informacji gospodarczych oraz podstawowych wskaźników ekonomicznych w podejmowanych decyzjach dotyczących życia prywatnego i w planach na przyszłość.</p> <p>10. Dobieranie odpowiednich form oszczędzania i inwestowania z uwzględnieniem towarzyszącego im ryzyka i adekwatnie do sytuacji gospodarstwa domowego.</p> <p>III. Kształtowanie postaw</p> <p>1. Dostrzeganie znaczenia i konieczności ciągłego doskonalenia kompetencji przedsiębiorczych w życiu osobistym i społeczno-gospodarczym.</p> <p>6. Świadomość konsekwencji związanych z nieodpowiedzialnym zadłużaniem się i mechanizmów wychodzenia ze spirali zadłużenia.</p> <p>10. Otwarcie na szanse pojawiające się w otoczeniu, podejmowanie inicjatywy, pomysłowość oraz determinacja w realizacji celów.</p> <p>11. Respektowanie praw ochrony własności intelektualnej.</p>	<p>budżet gospodarstwa domowego, spirala zadłużenia, podatki, formy oszczędzania i inwestowania, ryzyko inwestycyjne, usługi bankowe, bezpieczeństwo elektronicznych usług finansowych, finansowe zabezpieczenie przyszłości, ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenia majątkowe i na życie, inwestowanie na Giełdzie Papierów Wartościowych, etyka w finansach.</p> <p>Uczeń:</p> <p>12. dostrzega konieczność wczesnego rozpoczęcia systematycznego oszczędzania i inwestowania środków finansowych na emeryturę i jest świadomy efektów finansowych związanych z procentem składanym dla długiego okresu lokowania środków;</p> <p>13. charakteryzuje system zabezpieczenia społecznego (ubezpieczenia społeczne i zdrowotne) oraz rodzaje ubezpieczeń (osobowych i majątkowych) według różnych kryteriów i porównuje oferty zakładów ubezpieczeń na przykładzie ubezpieczenia nieruchomości lub pojazdów mechanicznych, ze szczególnym uwzględnieniem relacji zakresów ochrony i sum ubezpieczeń do wysokości składki;</p>
<p>RYNEK PRACY</p>	<p>Moduł wyposażony w scenariusze zajęć i prezentacje dotyczące różnych branż i zawodów, w tym zawodów przyszłości, kompetencji i umiejętności niezbędnych podczas wkraczania na rynek pracy oraz</p>	<p>I. Wiedza</p> <p>1. Charakteryzowanie elementów kompetencji przedsiębiorczych, wyjaśnianie zależności zachodzących między nimi oraz rozumienie ich roli we współczesnym świecie.</p>	<p>I. Osoba przedsiębiorcza we współczesnym świecie: przedsiębiorczość w gospodarce rynkowej, kompetencje przedsiębiorcze i metody ich doskonalenia, umiejętności interpersonalne, praca zespołowa, kreatywne myślenie, rola innowacji w przedsiębiorczości</p> <p>Uczeń:</p>

	<p>dostępnych form zatrudnienia i samozatrudnienia. Dodatkowo w module znajduje się pakiet materiałów w jęz. ukraińskim.</p>	<p>9. Rozumienie metod aktywnego poszukiwania pracy. 10. Wyjaśnianie zasad zarządzania przedsiębiorstwem. 11. Znajomość procesu planowania własnego biznesu. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 1. Analiza własnych kompetencji przedsiębiorczych i przygotowanie planu działania zmierzającego do ich rozwoju. 11. Obserwowanie dynamicznie zmieniającego się rynku pracy i rozpoznawanie kompetencji na nim oczekiwanych. 12. Sporządzanie dokumentów aplikacyjnych podczas ubiegania się o pracę. 13. Kształtowanie umiejętności autoprezentacji i formułowania konstruktywnych opinii zwrotnych. 14. Samodzielne analizowanie zjawisk zachodzących w najbliższym otoczeniu i formułowanie na ich podstawie pomysłów na własny biznes. 15. Przygotowanie do planowania własnej działalności gospodarczej. III. Kształtowanie postaw 1. Dostrzeganie znaczenia i konieczności ciągłego doskonalenia kompetencji przedsiębiorczych w życiu osobistym i społeczno-gospodarczym. 2. Dostrzeganie znaczenia kreatywnego myślenia w tworzeniu pomysłów na biznes oraz rozwiązywaniu problemów w życiu osobistym i zawodowym. 4. Przyjmowanie postaw patriotyzmu gospodarczego, rozumianego jako odpowiedzialność konsumentów i ludzi</p>	<p>1. na wybranych przykładach identyfikuje cechy człowieka przedsiębiorczego, rozpoznaje je u siebie i określa związek zachowania się osoby przedsiębiorczej z szansami, jakie stwarza gospodarka rynkowa; 2. dostrzega znaczenie przedsiębiorczości, w tym innowacyjności i kreatywności, w życiu osobistym, społecznym i gospodarczym; 3. identyfikuje składowe kompetencji osoby przedsiębiorczej (w zakresie wiedzy, umiejętności, postaw) i zależności zachodzące między nimi, a także dokonuje analizy własnych kompetencji i przygotowuje plan rozwoju kompetencji przedsiębiorczych; 4. wyjaśnia rolę umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej jako składową kompetencji przedsiębiorczych oraz stosuje różne formy komunikacji werbalnej i niewerbalnej we współdziałaniu z innymi; V. Osoba przedsiębiorcza na rynku pracy: kariera zawodowa, poszukiwanie pracy, rozmowa kwalifikacyjna, autoprezentacja, formułowanie opinii zwrotnej, etyka w pracy Uczeń: 1. na podstawie analizy ścieżek kariery znanych ludzi oraz własnych oczekiwań planuje swoją karierę zawodową i wymienia jej etapy w czasie; 2. formułuje własne cele zawodowe zgodnie z zasadą SMART, z zachowaniem równowagi z planami w życiu prywatnym, i opisuje możliwości ich realizacji; 3. opracowuje plan swojej ścieżki edukacyjnej; 4. analizuje swoje kompetencje i zestawia je z zapotrzebowaniem na rynku pracy; 5. analizuje oferty pracy, wskazuje najbardziej i najmniej poszukiwane zawody oraz</p>
--	--	--	--

		<p>biznesu za dobrobyt gospodarczy i społeczny kraju.</p> <p>5. Dostrzeganie konsekwencji działań nieetycznych związanych z finansami.</p> <p>7. Samoświadomość i przyjmowanie odpowiedzialności za swoją karierę zawodową.</p> <p>10. Otwarcie na szanse pojawiające się w otoczeniu, podejmowanie inicjatywy, pomysłowość oraz determinacja w realizacji celów.</p>	<p>identyfikuje potencjalne trudności w znalezieniu pracy przez osoby bezrobotne;</p> <p>6. przygotowuje dokumenty aplikacyjne związane z ubieganiem się o pracę;</p> <p>7. dokonuje autoprezentacji jako kandydat do pracy i na podstawie konstruktywnej informacji zwrotnej koryguje swoje wystąpienie;</p> <p>8. rozumie zasady prowadzenia rozmowy kwalifikacyjnej;</p> <p>9. wymienia podstawowe prawa i obowiązki pracownika (w tym młodocianego) i pracodawcy;</p> <p>10. na wybranych przykładach wymienia różnice między zatrudnieniem a samozatrudnieniem oraz analizuje ich zalety i wady;</p> <p>11. identyfikuje konsekwencje nieetycznych zachowań w relacjach pracownik – pracodawca.</p>
<p>MOJE KOMPETENCJE</p>	<p>Moduł wyposażony w liczne scenariusze zajęć doskonalące kompetencje takie jak kreatywność, kooperacja, krytyczne myślenie oraz komunikatywność a także pozwalające poznać i dotrzeć mocne strony uczniów i ukazujące walory pracy zespołowej.</p>	<p>I. Wiedza</p> <p>1. Charakteryzowanie elementów kompetencji przedsiębiorczych, wyjaśnianie zależności zachodzących między nimi oraz rozumienie ich roli we współczesnym świecie.</p> <p>2. Rozumienie znaczenia i wyzwań pracy zespołowej oraz poznanie technik ją wspomagających.</p> <p>II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce</p> <p>1. Analiza własnych kompetencji przedsiębiorczych i przygotowanie planu działania zmierzającego do ich rozwoju.</p>	<p>I. Osoba przedsiębiorcza we współczesnym świecie: przedsiębiorczość w gospodarce rynkowej, kompetencje przedsiębiorcze i metody ich doskonalenia, umiejętności interpersonalne, praca zespołowa, kreatywne myślenie, rola innowacji w przedsiębiorczości</p> <p>Uczeń:</p> <p>1. na wybranych przykładach identyfikuje cechy człowieka przedsiębiorczego, rozpoznaje je u siebie i określa związek zachowania się osoby przedsiębiorczej z szansami, jakie stwarza gospodarka rynkowa;</p> <p>2. dostrzega znaczenie przedsiębiorczości, w tym innowacyjności i kreatywności, w życiu osobistym, społecznym i gospodarczym;</p> <p>3. identyfikuje składowe kompetencje osoby</p>

	<p>2. Współpraca w zespole i skuteczne organizowanie pracy zespołu w celu realizacji określonego zadania.</p> <p>3. Prowadzenie dyskusji i argumentowanie w trakcie pracy zespołowej.</p> <p>11. Obserwowanie dynamicznie zmieniającego się rynku pracy i rozpoznawanie kompetencji na nim oczekiwanych.</p> <p>12. Sporządzanie dokumentów aplikacyjnych podczas ubiegania się o pracę.</p> <p>13. Kształtowanie umiejętności autoprezentacji i formułowania konstruktywnych opinii zwrotnych.</p> <p>14. Samodzielne analizowanie zjawisk zachodzących w najbliższym otoczeniu i formułowanie na ich podstawie pomysłów na własny biznes.</p> <p>Przygotowanie do planowania własnej działalności gospodarczej.</p> <p>III. Kształtowanie postaw</p> <p>1. Dostrzeżenie znaczenia i konieczności ciągłego doskonalenia kompetencji przedsiębiorczych w życiu osobistym i społeczno-gospodarczym.</p> <p>2. Dostrzeżenie znaczenia kreatywnego myślenia w tworzeniu pomysłów na biznes oraz rozwiązywaniu problemów w życiu osobistym i zawodowym.</p> <p>10. Otwarcie na szanse pojawiające się w otoczeniu, podejmowanie inicjatywy, pomysłowość oraz determinacja w realizacji celów.</p>	<p>przedsiębiorczej (w zakresie wiedzy, umiejętności, postaw) i zależności zachodzące między nimi, a także dokonuje analizy własnych kompetencji i przygotowuje plan rozwoju kompetencji przedsiębiorczych;</p> <p>4. wyjaśnia rolę umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej jako składową kompetencji przedsiębiorczych oraz stosuje różne formy komunikacji werbalnej i niewerbalnej we współdziałaniu z innymi;</p> <p>5. rozpoznaje techniki wywierania wpływu na ludzi i stosuje sposoby obrony przed manipulacją;</p> <p>6. stosuje techniki zarządzania czasem w pracy indywidualnej i zespołowej;</p> <p>7. charakteryzuje etapy podejmowania decyzji i stosuje metody wspomagające ten proces;</p> <p>8. wyjaśnia znaczenie pracy zespołowej, charakteryzuje główne bariery w budowaniu zespołu i organizuje jego pracę w celu realizacji określonego zadania;</p> <p>9. wyjaśnia, na czym polega kreatywne myślenie i jego znaczenie w procesie identyfikacji szans rynkowych na nowe przedsięwzięcie biznesowe lub społeczne;</p> <p>10. charakteryzuje najważniejsze bariery oraz stosuje techniki pobudzające kreatywne myślenie w pracy indywidualnej i zespołowej;</p> <p>11. rozróżnia rodzaje i źródła innowacji, a także wyjaśnia na wybranych przykładach ich wpływ na zdolności konkurencyjne przedsiębiorstw na rynku.</p> <p>V. Osoba przedsiębiorcza na rynku pracy: kariera zawodowa, poszukiwanie pracy, rozmowa kwalifikacyjna, autoprezentacja, formułowanie opinii zwrotnej, etyka w pracy</p> <p>Uczeń:</p>
--	--	--

			<p>2. formułuje własne cele zawodowe zgodnie z zasadą SMART, z zachowaniem równowagi z planami w życiu prywatnym, i opisuje możliwości ich realizacji;</p> <p>4. analizuje swoje kompetencje i zestawia je z zapotrzebowaniem na rynku pracy;</p>
<p>ŚWIAT FINANSÓW</p>	<p>Jest to moduł przybliżający wiedzę na temat systemu finansowego i bankowego, działania banku centralnego oraz polskich i międzynarodowych instytucji finansowych. Dodatkowo, w module znajdują się testy, quiz i gry dla uczniów o w/w tematyce.</p>	<p>I. Wiedza</p> <p>5. Wyjaśnianie mechanizmów funkcjonowania gospodarki rynkowej, powiązań między jej podmiotami oraz poznanie roli państwa w procesach gospodarczych.</p> <p>10. Rozumienie zasad zarządzania, roli marketingu oraz społecznej odpowiedzialności w funkcjonowaniu przedsiębiorstwa.</p> <p>II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce</p> <p>5. Samodzielne obserwacje zjawisk zachodzących w gospodarce i wyciąganie wniosków na podstawie tych obserwacji.</p> <p>6. Uwzględnianie prostych informacji gospodarczych oraz podstawowych wskaźników ekonomicznych w podejmowanych decyzjach dotyczących życia prywatnego i w planach na przyszłość.</p> <p>7. Planowanie budżetu gospodarstwa domowego ze świadomością konsekwencji nadmiernego zadłużania się.</p> <p>8. Analizowanie wpływu podatków na budżet gospodarstwa domowego i możliwości wykorzystania ulg.</p> <p>9. Dobieranie oferty usług finansowych do własnych potrzeb.</p> <p>10. Dobieranie odpowiednich form oszczędzania i inwestowania z uwzględnieniem towarzyszącego im ryzyka i</p>	<p>III. Gospodarka rynkowa: przedsiębiorczość w gospodarce rynkowej, cechy gospodarki rynkowej, rodzaje rynków, mechanizm rynkowy, podmioty gospodarki rynkowej, podmioty ekonomii społecznej, parametry charakteryzujące gospodarkę, budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego, rola państwa w gospodarce, konsument na rynku, patriotyzm gospodarczy.</p> <p>Uczeń:</p> <p>5. określa zależności między podmiotami gospodarki rynkowej, w tym państwem, gospodarstwem domowym i przedsiębiorstwem;</p> <p>7. analizuje źródła wpływów i kierunki wydatków budżetu państwa oraz przykładowej jednostki samorządu terytorialnego, wyjaśnia wpływ deficytu budżetowego i długu publicznego na funkcjonowanie państwa i gospodarki;</p> <p>IV. Finanse osobiste: pieniądź, obieg pieniądza, postawy wobec pieniędzy, dojrzałość finansowa, instytucje rynku finansowego, budżet gospodarstwa domowego, spirala zadłużenia, podatki, formy oszczędzania i inwestowania, ryzyko inwestycyjne, usługi bankowe, bezpieczeństwo elektronicznych usług finansowych, finansowe zabezpieczenie przyszłości, ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenia majątkowe i na życie,</p>

		<p>adekwatnie do sytuacji gospodarstwa domowego.</p> <p>III. Kształtowanie postaw</p> <p>1. Dostrzeganie znaczenia i konieczności ciągłego doskonalenia kompetencji przedsiębiorczych w życiu osobistym i społeczno-gospodarczym.</p> <p>4. Przyjmowanie postaw patriotyzmu gospodarczego, rozumianego jako odpowiedzialność konsumentów i ludzi biznesu za dobrobyt gospodarczy i społeczny kraju.</p> <p>5. Dostrzeganie konsekwencji działań nieetycznych związanych z finansami.</p> <p>6. Świadomość konsekwencji związanych z nieodpowiedzialnym zadłużaniem się i mechanizmów wychodzenia ze spirali zadłużenia.</p>	<p>inwestowanie na Giełdzie Papierów Wartościowych, etyka w finansach.</p> <p>Uczeń:</p> <p>1. omawia funkcje i formy pieniądza oraz jego obieg w gospodarce;</p> <p>3. charakteryzuje najważniejsze instytucje rynku finansowego w Polsce oraz objaśnia ich znaczenie w funkcjonowaniu gospodarki, przedsiębiorstw i konsumentów;</p> <p>16. jest świadomy, że należy korzystać z różnorodnych i wiarygodnych źródeł informacji przed podjęciem decyzji finansowych;</p>
<p>MOJE INWESTYCJE</p>	<p>Moduł zawierający scenariusz zajęć i prezentacje na temat GPW oraz instrumentów finansowych, takich jak akcje i obligacje, oraz form ich inwestowania.</p>	<p>I. Wiedza</p> <p>5. Wyjaśnianie mechanizmów funkcjonowania gospodarki rynkowej, powiązań między jej podmiotami oraz poznanie roli państwa w procesach gospodarczych.</p> <p>7. Rozumienie różnych postaw ludzi wobec pieniędzy oraz konsekwencji wynikających z tych postaw.</p> <p>8. Charakteryzowanie usług finansowych ważnych dla gospodarstwa domowego.</p> <p>II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce</p> <p>5. Samodzielne obserwacje zjawisk zachodzących w gospodarce i wyciąganie wniosków na podstawie tych obserwacji.</p> <p>6. Uwzględnianie prostych informacji gospodarczych oraz podstawowych wskaźników ekonomicznych w</p>	<p>III. Gospodarka rynkowa: przedsiębiorczość w gospodarce rynkowej, cechy gospodarki rynkowej, rodzaje rynków, mechanizm rynkowy, podmioty gospodarki rynkowej, podmioty ekonomii społecznej, parametry charakteryzujące gospodarkę, budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego, rola państwa w gospodarce, konsument na rynku, patriotyzm gospodarczy.</p> <p>Uczeń:</p> <p>1. dostrzega znaczenie przedsiębiorczości w rozwoju społeczno-gospodarczym – w skali lokalnej, regionalnej, krajowej i globalnej;</p> <p>2. wykazuje zalety gospodarki opartej na mechanizmie rynkowym, doceniając fundamentalne wartości, na jakich się ona opiera (wolność gospodarcza, prywatna własność);</p>

	<p>podejmowanych decyzjach dotyczących życia prywatnego i w planach na przyszłość.</p> <p>7. Planowanie budżetu gospodarstwa domowego ze świadomością konsekwencji nadmiernego zadłużania się.</p> <p>8. Analizowanie wpływu podatków na budżet gospodarstwa domowego i możliwości wykorzystania ulg.</p> <p>9. Dobieranie oferty usług finansowych do własnych potrzeb.</p> <p>10. Dobieranie odpowiednich form oszczędzania i inwestowania z uwzględnieniem towarzyszącego im ryzyka i adekwatnie do sytuacji gospodarstwa domowego.</p> <p>III. Kształtowanie postaw</p> <p>1. Dostrzeganie znaczenia i konieczności ciągłego doskonalenia kompetencji przedsiębiorczych w życiu osobistym i społeczno-gospodarczym.</p> <p>3. Docenianie roli przedsiębiorców budujących w sposób odpowiedzialny konkurencyjną gospodarkę oraz dostrzeganie znaczenia wolności gospodarczej i własności prywatnej jako filarów gospodarki rynkowej.</p> <p>5. Dostrzeganie konsekwencji działań nieetycznych związanych z finansami.</p> <p>6. Świadomość konsekwencji związanych z nieodpowiedzialnym zadłużaniem się i mechanizmów wychodzenia ze spirali zadłużenia.</p>	<p>3. analizuje funkcje rynku i rozróżnia rodzaje rynków;</p> <p>IV. Finanse osobiste: pieniądź, obieg pieniądza, postawy wobec pieniędzy, dojrzałość finansowa, instytucje rynku finansowego, budżet gospodarstwa domowego, spirala zadłużenia, podatki, formy oszczędzania i inwestowania, ryzyko inwestycyjne, usługi bankowe, bezpieczeństwo elektronicznych usług finansowych, finansowe zabezpieczenie przyszłości, ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenia majątkowe i na życie, inwestowanie na Giełdzie Papierów Wartościowych, etyka w finansach.</p> <p>Uczeń:</p> <p>8. rozróżnia formy oszczędzania i podstawowe formy inwestowania, ocenia je pod względem ryzyka, przewidywanych zysków i płynności;</p> <p>9. ma świadomość pułapek związanych z wyborem podstawowych form oszczędzania i inwestowania, w tym inwestowania spekulacyjnego (z uwzględnieniem inwestycji alternatywnych), wykazuje różnice między inwestowaniem i hazardem oraz przeprowadza symulowaną alokację środków finansowych w wybrane formy oszczędzania i inwestowania;</p> <p>10. analizuje oferty usług banków oraz spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych w zakresie kont osobistych, kart płatniczych, lokat terminowych, kredytów i pożyczek oraz oferty pozabankowych instytucji pożyczkowych, uwzględniając realną stopę procentową, a także gwarancje depozytów;</p> <p>12. dostrzega konieczność wczesnego rozpoczęcia systematycznego oszczędzania i inwestowania środków finansowych na</p>
--	--	---

			<p>emeryturę i jest świadomy efektów finansowych związanych z procentem składanym dla długiego okresu lokowania środków;</p> <p>14. charakteryzuje rodzaje papierów wartościowych i objaśnia mechanizm inwestowania w akcje na giełdzie papierów wartościowych na przykładzie Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie;</p>
<p>BEZPIECZNE FINANSE</p>	<p>Moduł ten zawiera informacje na temat bezpieczeństwa zawieranych transakcji, praw konsumenckich oraz materiały dotyczące szeroko pojętego cyberbezpieczeństwa.</p>	<p>I. Wiedza</p> <p>6. Zaznajomienie się z prawami i instytucjami chroniącymi konsumenta.</p> <p>7. Rozumienie różnych postaw ludzi wobec pieniędzy oraz konsekwencji wynikających z tych postaw.</p> <p>8. Charakteryzowanie usług finansowych ważnych dla gospodarstwa domowego.</p> <p>II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce</p> <p>5. Samodzielne obserwacje zjawisk zachodzących w gospodarce i wyciąganie wniosków na podstawie tych obserwacji.</p> <p>6. Uwzględnianie prostych informacji gospodarczych oraz podstawowych wskaźników ekonomicznych w podejmowanych decyzjach dotyczących życia prywatnego i w planach na przyszłość.</p> <p>7. Planowanie budżetu gospodarstwa domowego ze świadomością konsekwencji nadmiernego zadłużania się.</p> <p>8. Analizowanie wpływu podatków na budżet gospodarstwa domowego i możliwości wykorzystania ulg.</p> <p>9. Dobieranie oferty usług finansowych do własnych potrzeb.</p> <p>10. Dobieranie odpowiednich form oszczędzania i inwestowania z</p>	<p>III. Gospodarka rynkowa: przedsiębiorczość w gospodarce rynkowej, cechy gospodarki rynkowej, rodzaje rynków, mechanizm rynkowy, podmioty gospodarki rynkowej, podmioty ekonomii społecznej, parametry charakteryzujące gospodarkę, budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego, rola państwa w gospodarce, konsument na rynku, patriotyzm gospodarczy.</p> <p>Uczeń:</p> <p>8. charakteryzuje organizacje i instytucje prokonsumenckie oraz potrafi korzystać z praw przysługujących konsumentom, w tym składać reklamację</p> <p>IV. Finanse osobiste: pieniądź, obieg pieniądza, postawy wobec pieniądza, dojrzałość finansowa, instytucje rynku finansowego, budżet gospodarstwa domowego, spirala zadłużenia, podatki, formy oszczędzania i inwestowania, ryzyko inwestycyjne, usługi bankowe, bezpieczeństwo elektronicznych usług finansowych, finansowe zabezpieczenie przyszłości, ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenia majątkowe i na życie, inwestowanie na Giełdzie Papierów Wartościowych, etyka w finansach.</p> <p>Uczeń:</p>

		<p>uwzględnieniem towarzyszącego im ryzyka i adekwatnie do sytuacji gospodarstwa domowego.</p> <p>III. Kształtowanie postaw</p> <p>1. Dostrzeganie znaczenia i konieczności ciągłego doskonalenia kompetencji przedsiębiorczych w życiu osobistym i społeczno-gospodarczym.</p> <p>3. Docenianie roli przedsiębiorców budujących w sposób odpowiedzialny konkurencyjną gospodarkę oraz dostrzeganie znaczenia wolności gospodarczej i własności prywatnej jako filarów gospodarki rynkowej.</p> <p>5. Dostrzeganie konsekwencji działań nieetycznych związanych z finansami.</p> <p>6. Świadomość konsekwencji związanych z nieodpowiedzialnym zadłużaniem się i mechanizmów wychodzenia ze spirali zadłużenia.</p> <p>11. Respektowanie praw ochrony własności intelektualnej.</p>	<p>3. charakteryzuje najważniejsze instytucje rynku finansowego w Polsce oraz objaśnia ich znaczenie w funkcjonowaniu gospodarki, przedsiębiorstw i konsumentów;</p> <p>10. analizuje oferty usług banków oraz spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych w zakresie kont osobistych, kart płatniczych, lokat terminowych, kredytów i pożyczek oraz oferty pozabankowych instytucji pożyczkowych, uwzględniając realną stopę procentową, a także gwarancje depozytów;</p> <p>11. rozumie zasady bezpieczeństwa i dostrzega zagrożenia przy korzystaniu z systemów elektronicznych związanych z finansami osobistymi, w tym bankowości elektronicznej;</p> <p>15. krytycznie analizuje przykładowe umowy produktów finansowych (np. umowy kredytu lub pożyczki, ogólne warunki ubezpieczenia);</p> <p>16. jest świadomy, że należy korzystać z różnorodnych i wiarygodnych źródeł informacji przed podjęciem decyzji finansowych;</p> <p>17. ocenia przykłady praktyk i zachowań etycznych oraz nieetycznych na rynku finansowym i formułuje rekomendacje co zrobić, żeby nie paść ofiarą nieuczciwych praktyk.</p>
<p>MÓJ BUDŻET</p>	<p>W tym module znajdują się materiały dotyczące budżetu osobistego, jego tworzenia, roli i struktury oraz zarządzania i gospodarowania zasobami finansowymi.</p>	<p>I. Wiedza</p> <p>5. Samodzielne obserwacje zjawisk zachodzących w gospodarce i wyciąganie wniosków na podstawie tych obserwacji.</p> <p>6. Uwzględnianie prostych informacji gospodarczych oraz podstawowych wskaźników ekonomicznych w podejmowanych decyzjach dotyczących życia prywatnego i w planach na przyszłość.</p>	<p>IV. Finanse osobiste: pieniądź, obieg pieniądza, postawy wobec pieniądza, dojrzałość finansowa, instytucje rynku finansowego, budżet gospodarstwa domowego, spirala zadłużenia, podatki, formy oszczędzania i inwestowania, ryzyko inwestycyjne, usługi bankowe, bezpieczeństwo elektronicznych usług finansowych, finansowe zabezpieczenie przyszłości, ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenia majątkowe i na życie,</p>

	<p>7. Planowanie budżetu gospodarstwa domowego ze świadomością konsekwencji nadmiernego zadłużania się.</p> <p>8. Analizowanie wpływu podatków na budżet gospodarstwa domowego i możliwości wykorzystania ulg.</p> <p>II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce</p> <p>6. Uwzględnianie prostych informacji gospodarczych oraz podstawowych wskaźników ekonomicznych w podejmowanych decyzjach dotyczących życia prywatnego i w planach na przyszłość.</p> <p>7. Planowanie budżetu gospodarstwa domowego ze świadomością konsekwencji nadmiernego zadłużania się.</p> <p>8. Analizowanie wpływu podatków na budżet gospodarstwa domowego i możliwości wykorzystania ulg.</p> <p>III. Kształtowanie postaw</p> <p>1. Dostrzeganie znaczenia i konieczności ciągłego doskonalenia kompetencji przedsiębiorczych w życiu osobistym i społeczno-gospodarczym.</p> <p>2. Dostrzeganie znaczenia kreatywnego myślenia w tworzeniu pomysłów na biznes oraz rozwiązywaniu problemów w życiu osobistym i zawodowym.</p> <p>6. Świadomość konsekwencji związanych z nieodpowiedzialnym zadłużaniem się i mechanizmów wychodzenia ze spirali zadłużenia.</p> <p>10. Otwarcie na szanse pojawiające się w otoczeniu, podejmowanie inicjatywy, pomysłowość oraz determinacja w realizacji celów.</p>	<p>inwestowanie na Giełdzie Papierów Wartościowych, etyka w finansach.</p> <p>Uczeń:</p> <p>2. identyfikuje swoją postawę wobec pieniędzy oraz rozróżnia podstawowe postawy ludzi wobec pieniędzy, wymienia wady i zalety każdej z nich oraz omawia poziomy dojrzałości finansowej;</p> <p>4. wyjaśnia podstawowe zasady tworzenia budżetu gospodarstwa domowego, formułuje praktyczne rady pozwalające poprawić jakość zarządzania budżetem oraz unikać i wyjść ze spirali zadłużenia;</p> <p>6. wyjaśnia, z czego wynikają różnice między wynagrodzeniem brutto i netto;</p> <p>7. dobiera odpowiednie sposoby rozliczeń i możliwe do zastosowania ulgi w podatku dochodowym od osób fizycznych (PIT);</p> <p>8. rozróżnia formy oszczędzania i podstawowe formy inwestowania, ocenia je pod względem ryzyka, przewidywanych zysków i płynności;</p> <p>12. dostrzega konieczność wczesnego rozpoczęcia systematycznego oszczędzania i inwestowania środków finansowych na emeryturę i jest świadomy efektów finansowych związanych z procentem składanym dla długiego okresu lokowania środków;</p>
--	--	---

POLUBIĆ BANKI

Moduł ten przybliży historię i funkcję pieniądza w ujęciu tradycyjnym i mobilnym, kredyty i lokaty oraz porusza tematykę inflacji.

I. Wiedza

5. Wyjaśnianie mechanizmów funkcjonowania gospodarki rynkowej, powiązań między jej podmiotami oraz poznanie roli państwa w procesach gospodarczych.

8. Charakteryzowanie usług finansowych ważnych dla gospodarstwa domowego.

II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce

6. Uwzględnianie prostych informacji gospodarczych oraz podstawowych wskaźników ekonomicznych w podejmowanych decyzjach dotyczących życia prywatnego i w planach na przyszłość.

9. Dobieranie oferty usług finansowych do własnych potrzeb.

10. Dobieranie odpowiednich form oszczędzania i inwestowania z uwzględnieniem towarzyszącego im ryzyka i adekwatnie do sytuacji gospodarstwa domowego.

III. Kształtowanie postaw

1. Dostrzeganie znaczenia i konieczności ciągłego doskonalenia kompetencji przedsiębiorczych w życiu osobistym i społeczno-gospodarczym.

3. Docenianie roli przedsiębiorców budujących w sposób odpowiedzialny konkurencyjną gospodarkę oraz dostrzeganie znaczenia wolności gospodarczej i własności prywatnej jako filarów gospodarki rynkowej.

6. Świadomość konsekwencji związanych z nieodpowiedzialnym zadłużaniem się i mechanizmów wychodzenia ze spirali zadłużenia.

III. Gospodarka rynkowa: przedsiębiorczość w gospodarce rynkowej, cechy gospodarki rynkowej, rodzaje rynków, mechanizm rynkowy, podmioty gospodarki rynkowej, podmioty ekonomii społecznej, parametry charakteryzujące gospodarkę, budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego, rola państwa w gospodarce, konsument na rynku, patriotyzm gospodarczy.

Uczeń:

5. określa zależności między podmiotami gospodarki rynkowej, w tym państwem, gospodarstwem domowym i przedsiębiorstwem;

6. identyfikuje podstawowe parametry charakteryzujące gospodarkę (w tym produkt krajowy brutto (PKB), inflacja, zatrudnienie, bezrobocie);

IV. Finanse osobiste: pieniądź, obieg pieniądza, postawy wobec pieniędzy, dojrzałość finansowa, instytucje rynku finansowego, budżet gospodarstwa domowego, spirala zadłużenia, podatki, formy oszczędzania i inwestowania, ryzyko inwestycyjne, usługi bankowe, bezpieczeństwo elektronicznych usług finansowych, finansowe zabezpieczenie przyszłości, ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenia majątkowe i na życie, inwestowanie na Giełdzie Papierów Wartościowych, etyka w finansach.

Uczeń:

1. omawia funkcje i formy pieniądza oraz jego obieg w gospodarce;

10. analizuje oferty usług banków oraz spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych w zakresie kont osobistych, kart płatniczych, lokat terminowych, kredytów i

			<p>pożyczek oraz oferty pozabankowych instytucji pożyczkowych, uwzględniając realną stopę procentową, a także gwarancje depozytów; 11. rozumie zasady bezpieczeństwa i dostrzega zagrożenia przy korzystaniu z systemów elektronicznych związanych z finansami osobistymi, w tym bankowości elektronicznej; 15. krytycznie analizuje przykładowe umowy produktów finansowych (np. umowy kredytu lub pożyczki, ogólne warunki ubezpieczenia); 16. jest świadomy, że należy korzystać z różnorodnych i wiarygodnych źródeł informacji przed podjęciem decyzji finansowych;</p>
<p>ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ</p>	<p>Moduł ten zawiera scenariusze oraz prezentacje dotyczące szeroko pojętej tematyki zrównoważonego rozwoju, np. społecznej odpowiedzialności biznesu, wolontariatu pracowniczego czy dokumentów i dyrektyw regulujących te przepisy. Dodatkowo w module znajduje się zestaw ćwiczeń interaktywnych dla uczniów.</p>	<p>I. Wiedza 6. Zaznajomienie się z prawami i instytucjami chroniącymi konsumenta. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 5. Samodzielne obserwacje zjawisk zachodzących w gospodarce i wyciąganie wniosków na podstawie tych obserwacji. III. Kształtowanie postaw. 1. Dostrzeganie znaczenia i konieczności ciągłego doskonalenia kompetencji przedsiębiorczych w życiu osobistym i społeczno-gospodarczym. 3. Docenianie roli przedsiębiorców budujących w sposób odpowiedzialny konkurencyjną gospodarkę oraz dostrzeganie znaczenia wolności gospodarczej i własności prywatnej jako filarów gospodarki rynkowej. 4. Przyjmowanie postaw patriotyzmu gospodarczego, rozumianego jako odpowiedzialność konsumentów i ludzi biznesu za dobrobyt gospodarczy i społeczny kraju.</p>	<p>I. Osoba przedsiębiorcza we współczesnym świecie: przedsiębiorczość w gospodarce rynkowej, kompetencje przedsiębiorcze i metody ich doskonalenia, umiejętności interpersonalne, praca zespołowa, kreatywne myślenie, rola innowacji w przedsiębiorczości Uczeń: 8. wyjaśnia znaczenie pracy zespołowej, charakteryzuje główne bariery w budowaniu zespołu i organizuje jego pracę w celu realizacji określonego zadania; 9. wyjaśnia, na czym polega kreatywne myślenie i jego znaczenie w procesie identyfikacji szans rynkowych na nowe przedsięwzięcie biznesowe lub społeczne; 11. rozróżnia rodzaje i źródła innowacji, a także wyjaśnia na wybranych przykładach ich wpływ na zdolności konkurencyjne przedsiębiorstw na rynku. III. Gospodarka rynkowa: przedsiębiorczość w gospodarce rynkowej, cechy gospodarki rynkowej, rodzaje rynków, mechanizm rynkowy, podmioty gospodarki rynkowej,</p>

		<p>5. Dostrzeganie konsekwencji działań nieetycznych związanych z finansami.</p> <p>8. Docenianie roli postaw przedsiębiorczych pracowników w rozwoju biznesu i przedsięwzięć społecznych.</p> <p>11. Respektowanie praw ochrony własności intelektualnej.</p>	<p>podmioty ekonomii społecznej, parametry charakteryzujące gospodarkę, budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego, rola państwa w gospodarce, konsument na rynku, patriotyzm gospodarczy.</p> <p>Uczeń:</p> <p>8. charakteryzuje organizacje i instytucje prokonsumenckie oraz potrafi korzystać z praw przysługujących konsumentom, w tym składać reklamację;</p> <p>IV. Finanse osobiste: pieniądź, obieg pieniądza, postawy wobec pieniądza, dojrzałość finansowa, instytucje rynku finansowego, budżet gospodarstwa domowego, spirala zadłużenia, podatki, formy oszczędzania i inwestowania, ryzyko inwestycyjne, usługi bankowe, bezpieczeństwo elektronicznych usług finansowych, finansowe zabezpieczenie przyszłości, ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenia majątkowe i na życie, inwestowanie na Giełdzie Papierów Wartościowych, etyka w finansach.</p> <p>Uczeń:</p> <p>17. ocenia przykłady praktyk i zachowań etycznych oraz nieetycznych na rynku finansowym i formułuje rekomendacje co zrobić, żeby nie paść ofiarą nieuczciwych praktyk.</p> <p>VI. Przedsiębiorstwo: zarządzanie przedsiębiorstwem, własny biznes i jego otoczenie, finanse przedsiębiorstwa, etyka w biznesie, społeczna odpowiedzialność przedsiębiorstw</p> <p>Uczeń:</p>
--	--	--	---

			<p>5. ma świadomość znaczenia ochrony własności intelektualnej w prowadzonej działalności;</p> <p>9. rozróżnia zachowania etyczne i nieetyczne w biznesie, w tym przejawy korupcji w życiu gospodarczym, oraz rozumie istotę i cele społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw;</p>
--	--	--	---